

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА СЕКЦИЯ „КОСМИЧЕСКА ФИЗИКА“ КЪМ ИКИТ-БАН

(Вътрешен документ)

Настоящият етичен кодекс определя основните етични принципи и правила на поведение, които членовете на секция „Космическа физика“ към ИКИТ-БАН приемат и прилагат в своята научна, експертна и проектна дейност. Кодексът има вътрешен и декларативен характер и допълва общите етични норми, приложими в Института за космически изследвания и технологии към Българската академия на науките.

1. Основни принципи

1.1. Научна почтеност

Членовете на секцията извършват научната си дейност при спазване на принципите на честност, добросъвестност и отговорност. Недопустими са фабрикуване, фалшифициране или некоректно представяне на научни данни и резултати.

1.2. Академична свобода и отговорност

Секцията защитава академичната свобода като основен принцип на научната дейност, съчетан с лична и професионална отговорност за последиците от прилагането на резултатите от научните изследвания.

1.3. Уважение и колегиалност

Взаимоотношенията между членовете на секцията се основават на взаимно уважение, колегиалност и недопускане на дискриминация по какъвто и да е признак, включително по пол, възраст, етническа принадлежност, религия, политически убеждения или други основания.

Секцията не допуска упражняване на натиск, отправяне на обиди, унижение, злоупотреба със служебно положение или принизяване в контекста на научната дейност, оценяване или управление.

2. Добра научна практика

2.1. Авторство и принос

Авторството на научни публикации и резултати отразява реалния научен принос. Недопустимо е приписването или отнемането на авторство.

2.2. Рецензиране и експертна оценка

Участието в научно рецензиране и в изготвяне на експертни оценки се извършва обективно, без конфликт на интереси и с уважение към независимостта на научната преценка.

2.3. Управление на данни

Научните данни се събират, съхраняват и използват по начин, който гарантира тяхната проследимост, надеждност и възпроизводимост, в съответствие с добрите научни практики.

3. Конфликт на интереси

Членовете на секцията декларират и избягват ситуации на реален или потенциален конфликт на интереси, които биха могли да повлияят на тяхната научна обективност, експертна оценка или управленски решения.

4. Отговорно отношение към потенциални рискове

Секция „Космическа физика“ отчита, че част от научните изследвания могат да имат потенциално двойно предназначение или да пораздат етични и обществени рискове. Членовете на секцията:

- проявяват повишена отговорност при идентифициране на такива рискове;
- разграничават научните изследвания от тяхната практическа употреба;
- действат в съответствие с приложимите национални и европейски рамки.

5. Взаимодействие с институции и общество

Секцията поддържа открит и коректен диалог с институции, партньори и обществеността, като представя научните резултати точно, отговорно и без подвеждане.

6. Прилагане и развитие на кодекса

6.1. Настоящият етичен кодекс се прилага доброволно от членовете на секция „Космическа физика“.

6.2. При наличие на данни за поведение, несъвместимо с принципите на настоящия кодекс, въпросът може да бъде внесен за обсъждане на заседание на секция „Космическа физика“.

6.3. При необходимост секцията може да сезира ръководството на ИКИТ-БАН и/или компетентните етични органи на БАН.

6.4. Кодексът има вътрешен и декларативен характер и не създава самостоятелни дисциплинарни процедури извън действащата нормативна рамка.

6.5. Кодексът не замества действащите нормативни и етични правила на ИКИТ-БАН или БАН, а ги допълва на ниво секция.

6.6. Кодексът се поддържа като жив документ, който може да бъде преразглеждан и актуализиран при необходимост в съответствие с развитието на научната дейност, етичните стандарти и европейската практика.

Настоящият кодекс е приет с решение на секция „Космическа физика“, отразено в Протокол № 1/28.01.2026 г.